

Zjutraj sem se učil, v šoli, pa še pred spanjem

3,14 Dan iracionalnega števila in dan matematike – Koliko decimal števila pi poznate?

Danes je mednarodni dan matematike in dan števila pi (π). Datum praznovanja števila pi se v ameriškem datumskem formatu zapiše kot 3/14, kar so prve tri številke števila pi. Tradicionalno so na ljubljanski fakulteti za matematiko in fiziko včeraj pripravili državno tekmovanje v recitiranju decimal števila pi, tokrat se je prijavilo 23 tekmovalcev.

SAŠA SENICA

Največ decimal je zrecitala 18-letna Alja Dizdarevič, in sicer kar 1532; 12-letna Nia Cerar jih je naštel 900, tretje mesto je zasedel 14-letni Brin Puhar s 731 decimalami. Zbrano občinstvo je navdušilo tudi komaj osemletni Maj iz Ljubljane. »Zelo sem zadovoljen, ker sem naštel vse cifre, ki sem jih znal,« je poudaril po tekmovanju. In teh je bilo kar 460. »En mesec sem se pripravljaj. Zjutraj sem se učil, pa v šoli, pa še pred spanjem,« je dejal in dodal, da je matematika njegov najljubši predmet.

Ob tem so se tekmovalci merili tudi v pripravi pit: med tridesetimi je zmagala pita 14-letne Eme Krücken. Letos so na fakulteti v tekmovanje dodali še kategorijo PI-pong, v kateri sta dva tekmovalca izmenično recitala decimalke števila pi, hkrati pa so obiskovalcem prikazali zanimive predstavitve o matematiki, fiziki in astronomiji.

Prvi dan števila pi so sicer zaznamovali 14. marca 1988 v San Franciscu. Na ta dan leta 1897 se je rodil Albert Einstein, leta 2018 pa je na dan števila pi umrl teoretični fizik Stephen Hawking, zato na pobudo mednarodne organizacije Unesco in največjega svetovnega matematičnega združenja IMU velja tudi za mednarodni dan matematike.

Število π je iracionalno, ker se ga ne da točno zapisati kot razmerje dveh naravnih števil. Enako je razmerju med obsegom kroga in njegovim premerom. Je matematična konstanta, ki se pojavlja na mnogo področjih matematike, fizike in v drugih vedah.

Marca 2024 so v podjetju Storage Review število zapisali s 105 bilijoni števk, zadnja je številka 6. Za podvig so potrebovali 36 pogonov SSD, na katere so shranili skoraj petabajt podatkov. Za izračun so takrat potrebovali 75 dni. Šlo je predvsem za dokazovanje tehnoloških sposobnosti podjetja. Še več decimal števila pi bi lahko

izračunali s katerim od najboljših superračunalnikov, a praktične potrebe za to ni. Za reševanje realnih problemov zadostuje poznavanje dobrih deset decimal. Pri Nasi so denimo pojasnili, da za izračune z največjo natančnostjo, ki se uporabljajo za medplanetarno navigacijo, uporabljajo vrednost 3,141592653589793.

Sicer pa je svetovni rekord v pomnjenju največ decimal števila pi še vedno v rokah Indijca Suresa Kumarja Šarme. Oktobra 2015 je dobrih 17 ur našteval kar 70.030 števk.

Državno tekmovanje v recitiranju decimal števila pi: na fotografiji je osemletni Maj iz Ljubljane, v ozadju pa komisija tekmovanja.